

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุณกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒ - ๑๓/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๕๑

วันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของ นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๒๖๗ เพราะเหตุผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดใน บริษัท เฟซมีเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบริษัทดังกล่าวหรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ให้ความสำคัญแก่การเสริมสร้างจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังที่ได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะในหมวด ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในมาตรา ๒๗๕ บัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ละประเภทเป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็่นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี คือผู้ที่เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อแบ่งปันจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม ต้องทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมเพื่อประเทศชาติและต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งที่สูงสุด ไม่ใช่เพื่อตนเอง ครอบครัว พวกพ้องหรือเพื่อบริษัทที่ดำเนินธุรกิจหากำไร บุคคลดังกล่าวถือเป็นบุคคลสาธารณะที่จะต้องเสียสละ อุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นมาตรฐานอันสูงส่งในทางคุณธรรมและจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมและของอนุชนรุ่นหลังเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน

นอกจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะให้ความสำคัญแก่เรื่องจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ก็ยังให้ความสำคัญแก่การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑๒ โดยในตอนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เป็นบทบัญญัติซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ อันเป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปโดยสุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ และสำหรับนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเมื่อกระทำการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ ในส่วนนี้ก็จะทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

กรณีตามคำร้องของผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ....

(๗) การกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗...”

การอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ ในส่วนที่ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ร้องในกรณีนี้ คือ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยจึงมีว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด หรือเป็นลูกจ้างของบริษัทดังกล่าวหรือไม่

ทั้งนี้ ขอยกเอาประเด็นการเป็นลูกจ้างของบริษัทดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ขึ้นมาพิจารณาก่อน

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำว่า “ลูกจ้าง” ที่ใช้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ จะต้องตีความทั้งตามตัวอักษรและเจตนารมณ์ โดยเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรานี้มุ่งหมายให้ผู้ที่ เป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอุทิศตนเพื่อการทำงานให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม มิใช่ไปปฏิบัติงานให้แก่ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน เพราะถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรียังไปทำงานให้แก่ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจ หรือทำงานให้กับ

บุคคลอื่นด้วยแล้วก็จะเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ของส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งไม่เป็นผลดีแก่ประเทศชาติ

โดยที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นกฎหมายมหาชน มีลักษณะเป็นกฎหมายทั่วไป การตีความคำว่า “ลูกจ้าง” ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ จึงต้องตีความอย่างกว้าง เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ตลอดจนความเข้าใจของบุคคลทั่วไป คำว่า “ลูกจ้าง” ในที่นี้จึงมิได้มีความหมายอย่างเช่นในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายแรงงาน หรือกฎหมายภาษีอากร แต่มีความหมายอย่างเช่นที่ระบุในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ คือ คำว่า “ลูกจ้าง” หมายถึง “ผู้รับจ้างทำกรงาน ; ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร” ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน หรือตามสัญญาจ้างทำของตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือผู้ที่รับทำงานให้บุคคลอื่นโดยได้รับค่าตอบแทนก็ถือว่าเป็น “ลูกจ้าง” ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๗ ทั้งสิ้น

จากการพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เอกสารประกอบ พยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และคำเบิกความของพยานบุคคล ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องเข้าไปรับหน้าที่เป็นพิธีกรในรายการโทรทัศน์ “ชิมไป บ่นไป” ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ และรายการ “ชกโขยง ๖ โมงเช้า” ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ให้แก่บริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทดำเนินธุรกิจมุ่งค้าหากำไร การเป็นพิธีกรดังกล่าวได้ทำเป็นประจำ มิใช่ชั่วคราวหรือเฉพาะกิจ ผู้ถูกร้องเองก็ยอมรับว่าเมื่อดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีแล้วก็ยังทำอยู่ ผู้ถูกร้องได้หยุดทำหน้าที่พิธีกรก็ต่อเมื่อมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ทั้งนี้ในการทำงานให้กับบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด บริษัทดังกล่าวได้จ่ายค่าตอบแทนให้ทุกครั้งที่มาทำหน้าที่พิธีกร ซึ่งจากคำเบิกความของนางดาริกา รุ่งโรจน์ พนักงานบัญชีของบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด และหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด.๓) เรียกว่า ค่าจ้างแสดง แต่ได้เปลี่ยนมาจ่ายเป็น ค่าน้ำมันรถเมื่อมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้รับทำงานให้บริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานให้เสมอมา และในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องก็ยอมรับว่าเป็นพิธีกรในรายการดังกล่าวข้างต้นเป็นการรับจ้างแต่อ้างว่าได้เป็นลูกจ้างแต่อย่างใด สำหรับหนังสือของนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณีสกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ที่มีถึงผู้ถูกร้องเพื่อปรึกษาว่าผู้ถูกร้องจะดำเนินการอย่างไรในการเป็นพิธีกรในรายการ “ชิมไป บ่นไป” และหนังสือของผู้ถูกร้องตอบหนังสือของนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณีสกุล ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งว่าผู้ถูกร้อง

จะทำหน้าที่พิทักษ์ให้เปล่า ๆ โดยไม่รับเงินค่าตอบแทนเป็นค่าน้ำมันรถเหมือนอย่างคนอื่น ชัดแย้งกับ พยานหลักฐานอื่น รวมทั้งคำชี้แจงของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ทำให้เป็นที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการทำหลักฐานย้อนหลังเพื่อปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ค่าตอบแทนของผู้ถูกร้อง รั้งฟังไม่ได้ จึงเห็นว่าการทำหน้าที่พิทักษ์ของผู้ถูกร้องในรายการโทรทัศน์ ทั้งสองดังกล่าวข้างต้นให้แก่บริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด เข้าข่ายการเป็นลูกจ้างของบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ และเมื่อดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีแล้วก็ยังทำอยู่ จึงเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗

เมื่อวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด หรือไม่อีก

จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ อันมีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ